DEBRECENI EGYETEM
MEZŐGAZDASÁG-, ÉLELMISZERTUDOMÁNYI
ÉS KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI KAR
H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.,
Tel/fax: 52/508-444/88063, email: novbiol@agr.unideb.hu

MAGYAR NÖVÉNYNEMESÍTŐK EGYESÜLETE
ASSOCIATION OF HUNGARIAN PLANT BREEDERS

MEGHÍVÓ
V. NÖVÉNYNEMESÍTÉSI EMLÉKNAP ÉS KONFERENCIA (NEK' 2026)
2026. november 26.

A múlt ismerete: 50 éve hunyt el Mándy György, az agrobotanika iskolateremtő professzora

A jövő feladatai: Quo vadis mikrobiom- és precíziós nemesítés Magyarországon?

Házigazda: Debreceni Egyetem Mezőgazdaság-, Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar (MÉK)
Fővédnök: Kapu Tibor, kutató űrhajós, tiszteletbeli egyetemi docens
Díszvendég: Farkas Bertalan kutató űrhajós, tiszteletbeli professzor

Szervezők:
Magyar Növénynemesítők Egyesülete
MTA Növénynemesítési Bizottság
MTA Kertészet- és Élelmiszertudományi Bizottság (felkérés alatt)
MTA Mezőgazdasági Biotechnológiai Tudományos Bizottság (felkérés alatt)
MTA Körforgásos Gazdálkodás Osztályközi Bizottság
MTA DAB Debreceni Területi Bizottság Agrártudományi Szakbizottság
DE Agrár Kutatóintézetek és Tangazdaság, Nyíregyházi Kutatóintézet (NYKI), Növénynemesítési és Technológiafejlesztési Osztály
Kruppa-Mag Kft
Ereky Károly Biotechnológiai Alapítvány

Szervező Bizottság

Elnök: Kovács Szilvia - UNIDEB MÉK
Tagok: Pauk János, Kruppa József, Veres Szilvia, Domokos-Szabolcsy Éva, Aszalósné Balogh Rebeka, Makleit Péter, Mendlerné Drienyovszki Nóra, Kuhn András, Meier Orsolya, Szatmári Patrik, Pityi Patrícia, Tóth Csaba, Koroknai Judit, Kovács Zoltán, Kaszás László, Fári Miklós Gábor

Időpont: 2026. november 26. (csütörtök)

Helyszín: DAB Székház, Debrecen, Csokonai terem

A NEK' 2026 célja

Az V. Növénynemesítési Emléknapot és Konferenciát (NEK' 2026) ebben az esztendőben is több céllal szervezzük. A NEK' 2026 egyik célja a méltó megemlékezés néhai Dr. Mándy György agrobotanikus professzorra, akit 1976-ban, öt évtizeddel ezelőtt veszítettünk el. A NEK' 2026 további célja a megnövekedett biotikus és abiotikus

növényi stressz kivédését, összefoglalóan a magyar élelmiszerbiztonság jövőjét alapvetően megalapozó mikrobiom-alapú és precíziós nemesítési stratégiák aktuális kérdéseinek a megvitatása lesz.

A NEK konferenciák során fontos célunk volt kiemelkedő, ám olykor méltatlanul elfelejtett magyar tudósoknak emléket állítani. Olyan tudósokról is szóltunk eddig, akik tehetségükkel, szorgalmukkal és eredményeikkel nemcsak a saját korukban mutattak utat a növénynemesítőknek, hanem alapvetően meghatározták a jövő tudósainak, szakembereinek a képzését is, a változó világ újabb kihívásaival szembeni versenyképesebb megfelelést.

Pongrácz Miklós, Oláh László, Havas László és mások munkásságának a bemutatása után ebben az esztendőben néhai Mándy György professzorra emlékezünk.

Mándy György professzornak 63 esztendő adatott meg. Életének az első fele 1945 előtt, a második fele a II. Világháború utáni évtizedekben zajlott. Alapvetően egymással ellentétes, turbulens korok tanúja volt. Mint megannyi emigrált és/vagy itthon maradt magyar kortársa, Mándy professzor is szereplője volt ennek a történelmi kataklizmáknak. A határok és rendszerek változásának, a kényszerű újrakezdéseknek és a politikai ideológiák tudományra gyakorolt hatásának. Miközben a történelem alapjaiban forgatta fel a mindennapokat, Mándy György megalkuvást nem ismerő szakmaisággal, szinte menedékként menekült a kutatásba és a tanításba. Nemcsak megélte, de át is hidalta e két korszakot: az 1945 előtti klasszikus, polgári tudományos alaposságot és az azt követő évtizedek nagyüzemi agrárfejlesztési kihívásait. Mándy György a Corvin-koszorús, MTA tag, Szabó Zoltán professzor (1882-1944) nevével fémjelzett botanikus-genetikus iskola követője volt, később Oláh László professzor munkatársa. Az Oláh-féle intézetben 1945 előtt mellette dolgozó fiatal Rajháthy Tiborral 1948-ban magánkiadásban írt hiánypótló, Örökléstan c. könyve azonban mindent megváltoztatott: Mándy Györgyöt az 1948-1956 közötti liszenkói időszak során kétszer méltatlanul diszkriminált a politikai hatalom. A rendszerváltozás után, 1990-ben posztumusz Széchenyi-díjjal tüntették ki.

Nevéhez fűződik a hazai ökológiai növénynemesítési szemlélet megalapozása, az éghajlati tényezők és a növényi fenológia összefüggéseinek a felismerése, valamint a kultúrnövények rendszertanának és morfológiájának mélyreható kutatása. Mándy György professzor nem csupán adatokat gyűjtött és rendszerezett; iskolát teremtett. Tanítványai, a mai kor nemesítői és agrobotanikusai abból a szellemi tőkéből merítenek, amelyet ő halmozott fel és hagyott ránk örökül: amikor ma a precíziós nemesítésről, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásról és a jövő agráriumáról beszélünk, valójában azokat az alapköveket mozgatjuk meg, amelyeket egykor az ő látnoki szemlélete fektetett le.

Ezzel a megemlékezéssel nemcsak egy gazdag életút előtt tisztelgünk, hanem hitet teszünk amellett a rendíthetetlen alkotóvágy és szakmaszeretet mellett is, amely Mándy professzort a legnehezebb időkben is az agrártudományok élvonalában tartotta. Mándy professzor debreceni szakmai és tudományos öröksége az is, hogy 2025-ben elsőként juthattak fel magyar növényfajták is a nemzetközi Űrállomásra.

DEBRECENI EGYETEM
MEZŐGAZDASÁG-, ÉLELMISZERTUDOMÁNYI
ÉS KÖRNYEZETGAZDÁLKODÁSI KAR
H-4032 Debrecen, Böszörményi út 138.,
Tel/fax: 52/508-444/88063, email: novbiol@agr.unideb.hu

A NEK' 2026 PROGRAMJA

Szekcióvezető: Kovács Szilvia - UNIDEB MÉK

10:00-10:15: Veres Szilvia, UNIDEB MÉK és Farkas Bertalan kutató űrhajós - Megnyitó
10:15-10:30: Pauk János, MNE elnöki köszöntő
10:30-10:55: Matuz János, Gabonakutató Nonprofit Kft.- Nemesítési Vándorgyűlések 1945 előtt
10:55-11:15: Nagy János, UNIDEB MÉK - Mándy György, mint a Debreceni Agrártudományi Egyetem botanika professzora (1970-1976)
11:15–11:35: Pauk János, MNE - Mándy György, mint az Országos Agrobotanikai Kutatóintézet munkatársa (1961-1970)
11:35-11:55: Fári Miklós Gábor, UNIDEB MÉK – Ideológiák a technológiák és a történelem kereszttűzében (1939–1961): Mándy György professzor agrobotanikai öröksége a szántóföldtől az űrállomásig
11:55-12:05: Felkért hozzászóló: Pepó Péter – UNIDEB MÉK

12:05-13:00: Szünet - büfé, szendvics ebéd, poszterszekció

Szekcióvezető: Mendlerné Drienyovszki Nóra, UNIDEB AKIT

13:00-13:20: Domokos-Szabolcsy Éva és Paholcsek Melinda, UNIDEB MÉK, Debrecen – A Vitapric űrnövények metabolomikai és mikrobiomikai vizsgálatának eddigi eredményei - Hasznosítási perspektívák a precíziós nemesítésben
13:20-13:30: Meszter Roland, Orion Űrnemzedék Alapítvány – Az Orion Seeds to Space /GEN-x űrnövénykutatási program bemutatkozása
13:30-13:50: Szentpéteri Viktor, MATE Genetika és Biotechnológia Intézet – Talajmikroorganizmusok a növényi stresszválasz szolgálatában
13:50-14:10: Kedves Orsolya, Szegedi Tudományegyetem - Növényspecifikus rizoszféra-eredetű mikrobiális konzorciumok fejlesztése és hatásmechanizmusainak vizsgálata
14:10-14:30: Molnár István és Darkó Éva, HUN-REN ATK, Mezőgazdasági Intézet – Extrém környezeti hatások nyomában: precíziós genomanalízis és automatizált fenotípus jellemzés a növénynemesítés szolgálatában
14:30-14:50: Éva Csaba, HUN-REN ATK, Mezőgazdasági Intézet - A növényi biotikus és abiotikus stressztűrés növelése CRISPR-genomeditálással
Hozzászól: Kruppa József
14:50-15:10: György Zsuzsanna és Hegedűs Attila, MATE, Budai Campus - Az omikai és genomszintű technológiák szerepe a hazai precíziós kertészeti nemesítésben
15:10–15:20: Pauk János, MNE – Zárszó

A NEK'2026 konferencián történő részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött:
regisztráció link
és/vagy: *Információ és regisztráció:* **pityi.patricia@agr.unideb.hu**